

FRÁSÖGN

af fjarfundi forsætisnefndar Vestnorræna ráðsins 15. júní 2020.

Forsætisnefnd Vestnorræna ráðsins fundaði með fjarfundabúnaði. Af hálfu Íslandsdeildar tóku þátt í fundinum Guðjón S. Brjánsson, formaður, og Bylgja Árnadóttir, alþjóðaritari. Aðrir fundarmenn voru Henrik Old, formaður landsdeildar Færeyja, Vivian Motzfeldt, formaður landsdeildar Grænlands, Sigurður Ólafsson, framkvæmdastjóri Vestnorræna ráðsins, Steen Løgstrup Nielsen, starfsmaður ráðsins, Rannvá Sólheim, ritari færeysku landsdeildarinnar, og Mette B. Berthelsen, ritari grænlensku landsdeildarinnar. Helstu mál á dagskrá voru undirbúningur undir ársfund ráðsins í september og viðbrögð landanna við heimsfaraldri kórónuveiru.

Guðjón S. Brjánsson stýrði fundinum sem formaður Vestnorræna ráðsins. Formenn landsdeildanna þriggja sögðu stuttlega frá því nýjasta í landsmálunum og frá viðbrögðum við útbreiðslu kórónuveirunnar. Vivian Motzfeldt greindi frá því að landamæri Grænlands hefðu verið opnuð gagnvart ferðalögum frá Danmörku þennan sama dag. Búið væri við um 600 farþegum til landsins fyrstu vikuna eftir opnunina. Grænland hefði sloppið vel í kórónuveirufaraldrinum, aðeins 13 hefðu veikt og öllum væri batnað. Enn væru strangar reglur í gildi og þyrftu allir sem vildu ferðast til Grænlands að fara í skimun fyrir kórónuveirunni í Danmörku fyrir brottför. Ef niðurstaðan væri neikvæð þyrfti viðkomandi samt að fara í fimm daga sóttkví við komuna til Grænlands og taka annað próf. Samkomubann væri enn í gildi og miðaðist við fleiri en 100 manns. Talsverður ótti væri við opnunina þar sem margar smærri byggðir hefðu mjög takmarkaða heilbrigðisþjónustu.

Henrik Old sagði síðasta smitið hafa greinst í Færeyjum 22. apríl svo að ljóst væri að sjúkdómurinn hefði verið upprættur í Færeyjum. Alls hefðu 20% Færeyinga verið skimaðir. Opnað hefði verið fyrir ferðalög fólks frá Íslandi, Grænlandi, Danmörku, Þýskalandi og Noregi til Færeyja. Farþegar frá öðrum löndum þyrftu að fara í sóttkví við komuna til Færeyja. Öllum útihátíðum sumarsins hefði verið aflýst. Færeyska þingið hefði samþykkt aðgerðir til að aðstoða launþega og í bígerð væri aðstoð við iðnað og ferðaþjónustu. Old sagði kórónuveirufaraldurinn hafa haft talsverð áhrif á markaði og benti á að minnkandi eftirspurn væri eftir saltfiski og stofnfiski á markaði á Ítalíu og Spáni.

Guðjón S. Brjánsson sagði frá því að Íslendingar hefðu opnað fyrir ferðalög til Íslands 15. júní. Búið væri við um sjö flugum á dag og 600 farþegum strax fyrsta daginn. Allir yrðu skimaðir fyrir kórónuveirunni við komu og yrði mögulegt að skima allt að 2.000 farþega á dag. Frá því að faraldurinn braust út hefðu Íslendingar skimað alls 63.000 manns og greint rúmlega 1.800 smit. Veitingastaðir og barir mættu hafa opið til kl. 11 að kvöldi en samkomubann miðaðist við 500 manns. Guðjón sagði mikið álag á Alþingi enda liði að því að þingi yrði frestað fyrir sumarið. Reiknað væri með því að halda þingfundi í lok ágúst og fram í byrjun september til að fjalla um endurskoðaða fjármálaáætlun og mál sem tengjast COVID-19.

Sigurður Ólafsson greindi frá starfi ráðsins undanfarna mánuði, sem farið hefði fram í fjarvinnu að miklu leyti. Fundir Norðurskautsráðs, sem halda átti í apríl á Akureyri, hefðu fallið niður og sömuleiðis fundir þingmannanefndar um norðurslóðamál. Skrifstofan hefði þó tekið þátt í fjarfundum þessara stofnana. Erfitt væri að skipuleggja haustið 2020 þar sem enn ríkti mikil óvissa varðandi þróun heimsfaraldursins og ferðatakmarkanir landa. Enn sem komið væri gerði skrifstofan þó ráð fyrir að halda ársfund ráðsins í Reykjavík í september og að taka þátt í Hringborði norðurslóða og Norðurlandaráðsþingi í Hörpu í október. Auk þess væri stefnt að því að halda fund forsætisnefndar með þingmannanefnd Evrópuþingsins í Þórshöfn í nóvember og að taka þátt í fundi þingmannanefndar um norðurslóðamál í Washington. Sigurður sagðist einnig ætla

að funda með grænlensku og færeysku landsdeildunum í heimaþingunum síðar á árinu. Hann sagði skrifstofuna langt komna með að skipuleggja starf ráðsins árið 2021, þótt enn væru ýmsir þættir óljósir. Fjárhagsáætlun, byggð á starfsáætlun, yrði send forsætisnefnd fljótlega.

Sigurður upplýsti forsætisnefnd um undirritaðan samstarfssamning skrifstofunnar og Alþingis, sem tryggir stöðu skrifstofunnar í húsakynnum Alþingis til framtíðar. Einnig sagði hann frá undirbúningsvinnu í tengslum við hátíðarhöld á Vestnorræna daginn, 23. september. Vestnorrænu löndin þrjú hafa skuldbundið sig til að verja 25.000 dönskum krónum til hátíðarhaldanna ár hvert. Sigurður hvatti meðlimi forsætisnefndar til að þrýsta á um að menningarmálaráðuneyti þeirra nýtti það fé og skipulegði viðburði í tengslum við daginn. Sigurður sagðist sjálfur hafa lagt ríka áherslu á að við skipulagningu viðburða yrði haft samráð við Vestnorræna ráðið og að meðlimir ráðsins tækju þátt í pallborðsumræðum og ráðstefnum eftir því sem við ætti.

Greint var frá því að ársreikningur Vestnorræna ráðsins fyrir árið 2019 væri langt kominn. Vert væri að benda á að samkvæmt ársreikningi væri halli á rekstri. Það skýrðist af því að árið 2019 endurgreiddi ráðið þjóðþingunum afgang af rekstri ársins 2018, alls um 15 milljónir íslenskra króna. Ef þessi gjörningur væri tekinn til hliðar væri afgangur af rekstri ráðsins árið 2019 um 10 milljónir króna. Guðjón S. Brjánsson benti á að taka þyrfti afstöðu til þess hvort sá tekjuafgangur yrði endurgreiddur þjóðþingunum. Forsætisnefnd ákvað að taka afstöðu til þess á fundi sínum í ágúst.

Forsætisnefnd ræddi fyrirkomulagið í kringum samþykkt ályktana ráðsins og eftirfylgd þeirra. Málefnið var til umræðu á innri fundi ráðsins í Færeyjum í janúar og í ljósi athugasemda sem þar komu fram og áframhaldandi vinnu skrifstofu ráðsins ákvað forsætisnefnd að taka upp nýtt vinnulag við ályktanagerð og eftirfylgd. Þannig mælist forsætisnefnd til þess að drög að ályktunum verði, eftir því sem kostur er, kynnt að vori hvert ár svo að unnt verði að gera athugasemdir og umbætur. Einnig mun forsætisnefnd leggja til að eldri ályktanir verði almennt afskrifaðar á þriðja ársfundi frá því að þær voru samþykktar. Forsætisnefnd samþykkti því að mæla með því við ársfund í haust að afskrifa ályktanir Vestnorræna ráðsins frá ársfundi 2017 og eldri ályktanir.

Forsætisnefnd samþykkti einnig að leggja fyrir ársfund drög að ályktun um aukið samstarf milli samstarfsráðherra landanna þriggja. Í ályktunardrögum eru samstarfsráðherrar landanna þriggja hvattir til þess að halda árlegan fund til að ræða framfylgd ályktana Vestnorræna ráðsins í þeim tilgangi að auka vestnorrænt samstarf.

Fyrirhugað var að halda ársfund Vestnorræna ráðsins 1.–2. september 2020 í húsakynnum Alþingis. Guðjón S. Brjánsson upplýsti forsætisnefnd um að útlit væri fyrir að þingfundir yrðu haldnir í þeirri viku. Líklega yrði því að fresta ársfundinum um tvær vikur. Guðjón S. Brjánsson tilkynnti að hann hefði skrifað undir framlengingu á ráðningarsamningi við Sigurð Ólafsson, framkvæmdastjóra Vestnorræna ráðsins, til næstu fjögurra ára. Forsætisnefnd kvaddi Mette B. Berthelsen, ritara grænlensku landsdeildarinnar, sem hverfur úr starfi í lok júní, og þakkaði henni samstarfið.

Ákveðið var að halda næsta fund forsætisnefndar um miðjan ágúst á Íslandi, svo fremi að ferðatakmörkanir landanna þriggja leyfi það. Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar Vestnorræna ráðsins og á vefsvæðinu www.vestnordisk.is.